

ОБЩИНА БУРГАС

8000 Бургас, ул. "Александровска" № 26
тел. централа: 056/ 84 09 15-19; факс: 056/ 84 13 14
www.burgas.bg; електронна поща: obshtina@burgas.bg

ДО
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – БУРГАС

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТ ДИМИТЪР НИКОЛОВ – КМЕТ НА ОБЩИНА БУРГАС

КСА, ДВ
24.11. **ОТНОСНО:** Предложения за дейността на читалищата, намиращи се на територията на Община Бургас през 2018 година, съгласно чл. 26а от Закона за Народните читалища, обнародван в бр. 42 от ДВ от 05.06.2009г.

УВАЖАЕМИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

В съответствие с изменението на Закона за Народните читалища, чл. 26а, ал 1.: „Председателите на народните читалища на територията на съответната община ежегодно в срок до 10 ноември представят на кмета предложения за своята дейност през следващата година”, в Община Бургас се получиха предложения за дейността на народните читалища за 2018 година. Общинският съвет приема предложенията на кмета относно:

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАРОДНИТЕ ЧИТАЛИЩА

ОТ ОБЩИНА БУРГАС ЗА 2018 ГОДИНА

Основните акценти в дейността на читалищата през 2018 година ще бъдат отново:

1. СИЛНИ СТРАНИ, МИСИЯ, ЦЕННОСТИ, ВИЗИЯ

- Читалищата са уникални средища за съхраняване на българската идентичност, бит, история, култура и традиции;
- Те служат за изграждане и утвърждаване на националното самосъзнание;
- Те имат богат библиотечен фонд и добра информационна база;
- Същите са неразделна част от културния календар на Общината. Някои от тях участват в тържествата по повод великденските, никулденските и коледно-новогодишните празници. Това са НЧ „Паисий Хилендарски 1928” и НЧ „Св. Св. Кирил и Методий 1985”, които представят богата културна програма пред

жителите на най-младия квартал в Бургас – „Меден рудник”, НЧ „Пенчо Славейков 1983” – в к-с „Славейков”, НЧ „Изгрев1909” – пред гражданите на к-с. „Изгрев” и „Зорница”, НЧ „Пробуда 1880” – в жк. „Братя Миладинови”;

- Като юридически лица с нестопанска цел те са обект на специално законодателство – ЗНЧ (закон за народните читалища), ЗОБ (закон за обществените библиотеки), ЗЗРК (закон за закрила и развитие на културата), Устав на читалището и др.;
- Читалищата получават държавна и общинска субсидия, която им гарантира относителна финансова стабилност. За 2017 година тя бе в размер съответно 7300,00 лв. държавна и общинска субсидия – 1200,00 – за градските и 1100лв. – за читалищата в селата;
- Читалищата са ориентирани към запазването на родното, традиционното, автентичното и вписването му в съвременните условия;
- Повечето от тях имат собствени сгради с поддържан сграден фонд и сравнително добра материална база;
- Читалищата имат изградени партньорства с правителствени организации и НПО-та;
- Същите създават условия за развитие на гражданското общество;
- Имат мотивирани и активно действащи читалищни настоятелства;
- Повечето от тях работят добре в екип и се стремят към устойчиво развитие;
- Те добре си сътрудничат с Общината, отделните кметства, Областна администрация, Областен информационен център, културните институти – писателските дружества, театър, куклен театър, читалищата от останалите дванадесет общини в Област Бургас и пр.;
- НЧ получават помощ и подкрепа от Община Бургас не само чрез общинската субсидия, предназначена за културния им календар. При възможност Общината подкрепя финансово творческите пътувания на колеги из страната и чужбина – на деца, подрастващи и възрастни. А колективите се връщат винаги с отличия, като достойно защитават съответното читалище и града ни. И тази година помощта от страна на Общината се изразява също чрез строително-ремонтни дейности. Това бе осъществено най-вече в НЧ „Христо Ботев 1937” – посредством т.н. Швейцарска програма, в читалището в кв. Ветрен и др.;
- Читалищата осъществяват много добра връзка с Министерство на културата. През последната година 12 НЧ от Община Бургас са получили допълнително по 0,25 бр. т.е. 3 субсидирани бройки за художествено-творческа и библиотечно-информационна дейност;
- НЧ насърчават творчеството и особено детското любителско творчество. Това се осъществява чрез различните школи, кръжоци и курсове по рисуване, театър, художествено слово, литература, поп, рок, народно пеене и танци;
- Няколко от бургаските читалища са инициатори, организатори и/или съорганизатори на конкурси, фестивали и събори от местно, регионално и национално значение: НЧ „Асен Златаров 1940” – регионален конкурс „Магията на словото” и „Бургас – моят град”, НЧ „Пробуда1880”– Бургас – Арт фестивал „Сезони”, който вече включва Национален конкурс за млади поп и рок изпълнители „Сезони”, конкурс за приложно и изобразително изкуство, конкурс за фотография и мултимедия, НЧ „Любен Каравелов 1940”- Бургас организира Международен литературен конкурс „Изкуство против дрогата” на всеки две години. В Българово се инициира Национален конкурс за детско творчество под надслов „Кукери и др”;
- Участниците в отделните читалищни групи, школи и състави са носители на награди от регионални, национални и дори международни участия. Някои от завоюваните отличия са от „Орфеево изворче” - Стара Загора, „С песните на Ст.

Гьокова” - Карнобат, „Славееви ноци” - Айтос, Фолклорен венец „Божура”- Средец, „Фолклорна огърлица”- Котел, „На мегдана” - Камено, „С песните на Калинка Згурова” - Бургас, „Кехлибарен грозд” - с. Лозен. Има участници, отличени от БНР – предаването „Искри от миналото”, от фолклорни фестивали в Македония, Украйна, Словения, Хърватска и др.;

- В повечето читалища работят добре обучени професионалисти и специалисти с висше хуманитарно образование, там, където библиотечните кадри имаха средно образование, завършиха успешно сертифициран курс по програма „Аз мога”, придобивайки трета степен на специалността „библиотекар” (съгласно новите изисквания на ЗОБ), както и сертифициран курс по компютърна грамотност ;
- На повечето места се работи в екип – председател, секретар, библиотекар/и, специалист/и културно – творческа дейност, настоятелство, членове и др.;
- Библиотеките към отделните читалища са оборудвани със съвременна компютърна техника – компютри, мултимедия и др., като всички градски са автоматизирани – имат специализиран софтуер „АБ”. Някои от библиотеките са целеви по програма „Глоб@лни библиотеки” на фондация Гейтс;
- Нови читалища – в последните няколко години бяха създадени НЧ „Хамалогика 2014” и НЧ „Тракия 2015”, които въпреки трудностите успешно се вписват в културния живот на Бургас с иновативните си творчески методи;

2.ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

- Да отстояват позицията си на културно-масови средища в района;
- Да бъдат обособени като модерни информационни центрове;
- Да съхраняват народните обичаи, бит и традиции – Бабинден, Кукеровден, Лазаруване, Коледуване, Великден, Спасовден, Никулден и др. Това се осъществява предимно в НЧ, които се намират по селата и в кварталите на Бургас – Лозово, Д. Езерово, Крайморие, Димчово, Твърдица, Маринка, Г. Езерово и др.;
- Да изявяват активната си гражданска позиция;
- Да съхраняват принципите на равнопоставеност, толерантност, съпричастност, инициативност, приемственост, взаимопомощ и др.;
- Да развиват художествената самодейност и любителското творчество – чрез формациите за автентичен и обработен фолклор в различните възрастови категории в раздел танци, песни, обичаи. Тази дейност е чудесно развита както в градските, така и в селските читалища;
- Да утвърждават любовта на българина към книгата и четенето, особено при децата и подрастващите. Това се осъществява чрез различни дейности – открити библиотечни уроци, разработване на проекти за попълване на библиотечния фонд. Някои от утвърдените вече инициативи са „Чети с мен”, подкрепена от МК, „Библиотеката ти подарява книга - подари и ти”, „Читалня на открито”, „Читанка-забаванка” и др.;
- Да съдействат за интегриране на отделните етнически общности – българи, роми, турци, евреи, арменци, гърци и др. – пример в тази насока е фестивалът „Шарено котле – култура и традиции на местните общности” – инициран от НЧ „Св.Св. Кирил и Методий 1985” – Бургас, творческата дейност на хор „Ангира” при НЧ „Фар1946”, както и добрата работа на колегите от Изворище, Драганово, Брястовец;
- Да спомагат за сплотяване на отделните възрастови групи и да утвърждават приемствеността – стари-млади (деца – подрастващи – възрастни). Това най-

вече се осъществява в НЧ от селата, където всички жители са заедно на храмовите и религиозните празници, а традициите в песенно-танцовото изкуство се предават от старите хора на деца, внуци и правнуци;

3.ДЕЙНОСТИ

- **Библиотечно-информационна** – в повечето градски читалищни библиотеки тази дейност е приоритетна – библиотечният фонд се попълва регулярно, закупува се нова литература – художествена, отраслова, детска художествена, като библиотечните колекции се комплектуват професионално (изготвят се справки, писмени и устни, във фондовете на отделните библиотеки има и чуждоезична литература – руска, полска, немска, английска и др.). Библиотечният фонд в различните библиотеки варира от 5000 тома литература до 95000, а остарелите морално и изхабени книги се отчисляват периодически. Също така се осъществява професионално и квалифицирано библиотечно обслужване на читателите, регулярно се оформят тематични витрини с нови книги и годишници на известни творци, а всяка читалищна библиотека предлага достъп не само до фондовете си, но и до интернет пространството;
- **Художествено-творческа** – съхраняване на богатото фолклорно наследство – към читалищата има изградени групи, школи и състави за автентичен и обработен фолклор (песенно и танцово изкуство, класове по различни инструменти като китара, пиано, гайда), формации за поп-рок пеене, литературни студия, школи по арт и приложно изкуство и др.;
- **Културно-развлекателна** – инициират се срещи – разговори с писатели, беседи и литературни четения, т.н. „екскурзии” в библиотеките за начинаещи, тематични четения, представят се нови книги, организират се творчески работилници, детски утра, вечеринки и др.;
- **Образователна** – организират се семинари, кръжоци, курсове предимно за деца и тийнейджъри, има добре изградени школи по езици – немски, английски, български език и литература, математика, компютър и др. Тази дейност допълва учебния процес и ангажира учениците с участие в извънкласни форми на обучение и възпитание;
- **Социална** – работи се с доброволци, с деца и подрастващи в неравностойно социално положение, такива със специфични образователни потребности и деца от различни етнически общности. Тази дейност предстои да се доразвива и е добре застъпена в кв. Долно Езерово и Рудник, като колегите от местните читалища на всяко Рождество раздават подаръци на такива деца по домовете. В НЧ „Св.св. Кирил и Методий 1985” е разкрито специално звено за обучение на незрящи;
- **Работа с малцинствени групи** – много добра е дейността на читалищата сред ромското население в с. Равнец, Рудник, Българово, кв. Горно Езерово, кв. Победа, кв. Черно море – във връзка с тяхното социализиране и интегриране. В някои има разкрити школи по приложно изкуство, където децата творят – моделират, оцветяват, апликират. И печелят много награди от различни арт-конкурси. В Равнец е сформиран ромски детски състав „Йълдъзлар”, който вече е с танцови изяви извън селото;
- **Природно-екологична** – тази дейност е сравнително нова, но интересна и предстои да се развива и през 2018 г. Представят се знания за природата чрез открити уроци, презентации, срещи с природозащитници. Читалищата са подкрепени от Българско дружество за защита на птиците, от българска фондация „Биоразнообразие”. Колегите от читалището в кв. „Изгрев” поставят

къщички за птици в парка, наблюдават миграцията на птиците и работят по еко-начинание на тема „Световен ден на водата“- т.н. „Воден отпечатък“;

- **Краеведска** – събиране и съхраняване на знания за родния край – език, традиции, обичаи, вярвания и др. В някои от НЧ, намиращи се в селата има обособени етнографски сбирки и тематични витрини. И в част от градските читалища се поставя началото на музейни сбирки от предмети, снимки, рекламни материали, свързани с историята на Бургас. Представят се именити бургазлии, като Ал. Г. Коджакафалията, Г. Шагунов, Г. Хаджипетрова - от миналото и настоящето, отбелязват се дати и събития от историята на Бургас;
- **Проекти и програми** - НЧ участваха в обучения, инициирани от Бюрото по труда и „Глоб@лни библиотеки” - България”. Те повишиха знанията си по библиотекознание и библиография, по английски език и компютърна грамотност. Някои от колегите през 2018г. ще запишат и специалността технически секретар и офис секретар.
- **Семинари** – През изминалата 2017г. читалищата от Община Бургас участваха в следните семинари: 1. „Възможности за финансиране на проекти през 2017г. съвместно с ОИЦ - Бургас; 2. „Предстоящо първо българско председателство на Съвета на Европейския съюз”; 3. „Народните читалища в навечерието на първи ноември, пътища и алтернативи” - работен семинар - октомври 2017г.- съвместно с колегите от ОЧС при СНЧ и РЕКИЦЧ - Бургас. Семинарите повишават квалификация и компетентността на читалищните дейци и ги мотивират в бъдеще да участват с проектни предложения, независимо от трудностите, които срещат при писане на проекти;
- **Съвместни творчески инициативи** – На 27 юни на Открита сцена „Охлюва” при КЦ „Морско казино двадесет читалища участваха в „Празничен концерт на НЧ от Община Бургас”. Те изнесоха голям концерт - спектакъл за гостите и жителите на Бургас, като представиха най-доброто от своите състави, школи и групи.

4. СЛАБИ СТРАНИ И ПРЕПОРЪКИ

4.1. Слаби страни:

- Остаряла материална база – на места;
- Недостатъчен финансов ресурс;
- Недостатъчно добре развита система за алтернативно финансиране – дарителство и спонсорство;
- Необходимост от мениджърско мислене;
- Необходимост от още млади хора с творчески подход и иновативни идеи;
- Нужно е по-високо заплащане, за да има мотивираност на младите специалисти;
- Все още секретарите и библиотекарите срещат затруднения при изготвянето на проекти, поради което ще продължим обученията и през следващата година;
- Недостатъчна квалификация в областта на информационните технологии – предимно в селските читалищни библиотеки;
- В някои читалища липсват зали за провеждане на културни събития;

4.2. Препоръки:

- Относно читалищата, намиращи се в селата: те да продължат своето устойчиво съществуване, работейки в синхрон с местните училища, кметства и църкви, а там където има само читалище – трайно да присъства като единствено културно-

образователно средище, пазейки и предавайки традициите, обичаите и ценностите от поколение на поколение;

- За градските: те да са модерни културни и образователни информационни центрове, да са притегателно средище за деца, подрастващи и възрастни, да продължават с иновативните, атрактивни форми и методи на работа, за да бъдат конкурентни с другите културни центрове, да бъдат партньори и посредници между местната и държавната власт, повече да си сътрудничат с училищата и др.;
- Да се развива доброволчеството, засега то е слабо застъпено;

Предвид изложеното и на основание чл. 26а, ал.1 от Закона за народните читалища, обнародван в бр.42 на ДВ от 05.06.2009 г., предлагам Общински съвет – Бургас да вземе следното:

РЕШЕНИЕ:

1. Приема Предложенията за дейността на народните читалища през 2018 година – тяхната културно-просветна, библиотечно-информационна, образователно-социална, природно- екологична и художествено- творческа дейност;

Приложение: 1. Предложения за дейността на народните читалища в Община Бургас за 2018 година.

ДИМИТЪР НИКОЛОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА БУРГАС